

פרשת כי תצא התשע"ד

איתא במדרש רבה פרשת כי תצא, "דבר אחר מהו כי לוית חן, אמר רבי פנחס בר חמא, לכל מקום שתלך המצות מלוות אותך. כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך, אם עשית לך דלת, המצות מלוות אותך שנאמר וכתבתם על מזוזות ביתך. אם לבשת כלים חדשים, המצות מלוות אותך שנאמר לא תלבש שעטנז. אם הלכת לגלח, המצות מלוות אותך שנאמר לא תקיפו פאת ראשכם. ואם היה לך שדה והלכת לחרוש בתוכה, המצות מלוות אותך שנאמר לא תחרוש בשור ובחמור יחדו. ואם זרעת אותה, המצות מלוות אותך שנאמר לא תזרע כרמך כלאים. ואם קצרת אותה, המצות מלוות אותך שנאמר כי תקצור קצירך בשדך ושכחת עומר בשדה. אמר הקדוש ברוך הוא אפילו לא היית עוסק בדבר, אלא מהלך בדרך, המצות מלוות אותך מנין שנאמר כי יקרא קן צפור לפניך".

המדרש מדבר על עניין התורה שהיא מלווה את האדם בכל מצב אפשרי בחייו. ומתמקד בלשון שלמה המלך ע"ה כי לוית חן הם לראשך. ומפרט ונותן דוגמאות על המצבים בהם התורה מלווה את האדם, עד שהוא מגיע למצווה המפורסמת כי יקרא קן צפור לפניך.

והנה עניין התורה, היא הוראה, דהיינו העניין המורה על רצונו של הקב"ה בעולם. ועניין ההוראה הוא ההכוונה. כי בכל מצב שנתקל בו בעולם, מוחבאת ומסתתרת שם חכמה אדירה היכולה להביא כל אדם באשר הוא, לתובנות גדולות שיכולות לחולל בו ובסביבתו שינויים גדולים באשר הוא.

ועל כן, רבי פנחס בר חמא מונה את המצוות המלוות את האדם, לפי סדר מסויים.

המצוה הראשונה, היא בבניית בית. כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך. והוא, כי הבונה בית, הנה זה מעשה גדול וחשוב אשר לא נעשה

בכל יום. ואולי פעם או פעמיים בחיים אדם זוכה לקיים מצווה חשובה זו. על כן, כבר בתכנון הבית והנחת היסודות והגג, מחייב הוא לשים דעתו ומחשבתו, למען אשר לא יצא נזק ממעשיו ומפעולתו. ועל כן, מכוונת התורה ואומרת שים מעקה לגגך! גם אם הוא ברשותך, ואע"פ שאם ייפול הנופל ממנו שאמור היה לקרוא לו הדבר הזה, תן דעתך שלא תהיה קשור לעניין זה כלל וכלל, ועשה כל מאמץ שלא יהיה נזק כלשהוא קשור אליך.

המצוה השנייה היא בדלת. **וכתבתם על מזוזות ביתך**. כי בדלת, אדם נתקל בכל עת. הן בכניסתו הן ביציאתו. ועניינה, התזכורת לכל יהודי באשר הוא, הנה אתה יוצא מפתח ביתך, ובוודאי סבור אתה שתחזור כפי התכנון והרצון שלך. שים לב ראה מה כתוב במזוזה!!! כי הכל ברצון ה', ואם תעשה הישר והנכון בעיני ה', הנה מובטח לך כי יסתדרו העניינים על הצד היותר טוב. ובזה תלויה הצלחתך ועניינך.

המצוה השלישית היא בבגדים **לא תלבש שעטנז**. והבגדים הם המלווים את האדם ונמצאים עליו והם כבודו, כדאמרינן מאני מכבדותיה. ועניין הכבוד הוא, דווקא שיבוא באופן טבעי לאדם על פי מעשיו וענייניו כפי מה שהוא. ולא יחפש לו ענייני כבוד אשר לא קשורים אליו, ביצירת כלאיים ובערבוב דברים על מנת ליצור משהו חדש וכדו'.

המצוה הרביעית היא בהראותו של האדם כלפי חוץ לא תקיפו פאת ראשכם, וזהו הבא לגלח. כי חייבת להיות התערבות תמידית, במראהו של האדם כלפי חוץ. והוא, כי המגלח הנה יוצר מראה חדש. ואם ישאיר שעריו לגדול יהיה מנוול ומכוער. וגם במראה פרצופו צריך לדעת כי צריך להיראות על פי רצון ה'. והוא שלא להקיף את פאת ראשו. ופאה עניינה צד וקצה. כי כל קצה צריך להיות במקום שלו, ואין להקיף אותם בצורה שווה. וכל פאה וצד הוא בחינה שונה ונפרדת הפועלת פעולתה.

המצוה החמשית היא בחרישת שדה לא תחרוש בשור ובחמור יחדו. והוא כי מי שיש לו שדה, הנה רוצה בכל מצב שתוציא פירותיה. ועל

דרך הטבע צריך לעשות פעולות מסוימות. והחרישה היא הפעולה הראשונה המתבצעת. ומצווה אותנו התורה, לא בכל אופן ניתן לעשות פעולה זו, כי יש כללים. והכלל הוא שלא לחרוש בשור ובחמור יחדו. ואע"פ שמצווה זו היא לא מובנת בשכל האנושי. יש להתחיל כל עניין של טבע במצווה שהיא אמונה כולה, ולא מובנת בשכל אנושי. ולהורות, כי גם הטבע הוא בטל ומבוטל לבורא עולם.

המצוה הששית היא **לא תזרע כרמך כלאים**, כי הזרע כרמו כלאים, זהו מי שמנצל את האדמה גם לכרם וגם לזריעה. והנה לא שבעה עינו ורוצה לנצל לבלי סוף. ועל כן באה התורה להורות, מתוך מתון!! כי לא צריך לסחוט ולנצל ולהוציא בלי סוף.

המצוה השביעית היא בעניין השכחה, **כי תקצור קצירך בשדך ושכחת עומר בשדה**. כי הרבה פעמים קורה, שאדם שוכח תבואה ונאבד לו ממון ומצטער הרבה, וצריך לזכור, כי הכל מאת ה'. ובעניין מסוים אסור לך גם לנסות לתקן, אלא להבין כי מאת ה' הייתה זאת. ועל כן לא תשוב לקחתו.

המצוה השמינית, היא **כי יקרא קן צפור לפניך**. ועניין מצוה זו, הוא לא בשאר דברים שאתה עוסק ומתכנן, כגון בית, שדה, כרם, בגדים ותספורת. אלא גם כשנדמה שאין יד מכוונת ח"ו ובדרך מקרה קרה זה. ובלשון המדרש, "אמר הקדוש ברוך הוא אפילו לא היית עוסק בדבר אלא מהלך בדרך המצות מלוות אותך" ובלשון תורה, "**כי יקרא קן צפור לפניך**". כי יקרא לשון במקרה ובלא מתכנן, שלא כשאר המקרים שמנה אותם רבי פנחס בר חמא, גם בשעה זו, שים לב!!! התורה אתך מכוונת ומורה לך את אשר תעשה. ועל כן התורה שם בשבילך ובעבורך, גם אם זה נראה בעיניך כמקרה, היא תכוון אותך ותורה לך מה תעשה.

וזהו המסר של ר' פנחס בר חמא, התורה היא לזית חן, מלווה אותך ולא זאת בלבד אלא נמצאת ומחכה לך. ובכל מקום תכוון אותך במעשיך. ולאן אשר תפנה, אם תשמע להוראותיה כי אז תשכיל ואז

תצליח. יהי רצון שנזכה להיות מהמשכילים ומהמצליחים בעבודת ה'
ונזכה למצוא חן ושכל טוב בעיני א-להים ואדם אכי"ר

שבת שלום

יוסף בן דוד